

Siak. Suomen.
Catechismus,

Katjalwasi ja Bastadusi

Pakti,

Same-Ejaggolwasi puoren tiet

Ejälgestum,

Kongalats Directionen

Kottjomln ja käftetemin.

**Sat le käreswuot Submeli, atte miie adnetebe
albe Kottjomit: ja albe Kottjomeh äh läh
läkäseh. 1 Joh. 5: 3.**

SENNSENDENE,
tryffetum C. A. ECKHÉLLEN ludne, 1851.

Uppå Högvederbörlig befallning är denna korta Catechismi-förklaring till församlingarnas tjenst och uppbyggelse i lappmarken uppsatt, samt af vederbörande öfversedd och approberad. Frågorna äro få, dock förmodeligen så många, som till inhämtandet af hela den Christna läran äro tillräcklige. Svaren äro ock korta, dock så ställda, att frågan i hvart och ett blir tillräckligen besvarad. Då ömme själasörjare sjelfve genom nödiga förklaringar ersätta hvad i bägge delar, för den med flit utvalde kortheten, synes fela, förmodar man, att detta mitt ringa arbete lærer med nytta både vid församlingarna och Scholorne kunna nyttjas. Hvertill den Högste förläne sin nåd och välsignelse. Stockholm den 3 Dec. 1748.

Pehr Högström.

Herran Jesusen Namesne.

Algo.

§. 1. **J**esus attet Submel?

W. Ee.

§. 2. Käste todn tietah tab?

W. Etjestan ja Submelen pakost.

§. 3. Kotte ton tietah tab etjestat?

W. Käße mon almit wuoidnab ja äd-
nameb, ja ajatallab kaitit, jukko tai si-
ne läh, die mon aitsab, atte akka Submel
le, kute tait le takkam ja tait pajasadneta.

§. 4. Kotte ton tietah tab Submelen
pakost?

W. Niles pakosnis Submel aiwe tjäl-
gost le wittenastam Submelats orromez,
wuofis ja pargois pir.

§. 5. Mi le Submel?

W. Akt Wuoigenes, ekewes, sadnes
ja rektor, jukko kaitit matta, kaitit tieta,
kaiti sajisne orro, ja morrahab adna pi-
ra kaitai.

§. 6. Pekus wel Submel to akka?

W. J le wel, to akka Submel.

§. 7. Kalle personeh läh Submelwuo-
tasne?

W. Kolma. Submel attje, Pardne ja
Tat Niles Wuoi genes.

§. 8. Mait puorit Submel attje le
takkam miiji?

W. Son le sjudnetam mijeb.

§. 9. Mait puorit Submel pardne le
takkam.

W. Son le lädnestam mijeb.

§. 10. Maite tat Niles Wuoi genes?

W. Son le ailestam mijeb.

§. 11. Maste ton tietah tab?

W. Submelen pakost.

§. 12. Kalle lakai Submelen pako
juoketuwu?

W. Duekten pekken: Lagan ja Ewange-
liumen.

§. 13. Man pira le Laga?

W. Tan pir, mab almats kalka takkat
jälli tiptet.

§. 14. Man pira Ewangelium le?

W. Tan pir, mab almats waimos tor-
woina kalka jaffet.

§. 15. Mab tat pako Ewangelium
märki?

W. Akt awos sakab.

§. 16. Maggar saka le tat?

W. Atte Submel mijen sjudneteje miiji
armokes le, ja mijeb pakon ja sacramenti

pakti salogen takka, pardnes tieti, jukko le
älletam lagab mijen sajesne.

§. 17. Kalle napo pekkit miije äppet
kalkebe Christendobmon rektes
täbdemi?

W. Tait wita Catechesen äiwe-pekkit.

§. 18. Kutteh läh tah?

W. 1. Submelen lokke budah. 2. Jaf-
kalwasen Artikeleh. 3. Herran Rokkol-
was. 4. Kastatemen Sacrament, ja ai sud-
do täbdestem ja puoretem, nau ko aut-far-
wetem. 5. Herran Ettehes-mallasi.

1.

Laga, jälli Submelen Budah.

§. 1. Kalle Submelen budah, jälli
kottjompakoh, läh?

W. Lokke.

§. 2. Kutte le waddam miiji tait?

W. Etis Submel.

§. 3. Käšsne?

W. Sinai-warest.

§. 4. Man nala?

W. Quette kedke-tabloi nala.

§. 5. Kän pakti?

W. Mosen pakti, kutte lei ailes äma
ja Submelen teudnar.

§. 6. Kalle kottjom-pakoh lejin tja-
letum wuostes tablon naln?

W. Kolma.

§. 7. Man pira läh tah?

W. Kereswuotan pira Submeli.

§. 8. Kalle lejin nubbe ualu tja:
letum?

W. Kietja.

§. 9. Man pira tah?

W. Kereswuotan pira queimai.

§. 10. Kotte mije kalkebe etset Sub:
meleb?

W. Kaiki pajel.

§. 11. Kotte etset kalkebe queimame?

W. Nau ko etjeme.

§. 12. Kå le mijen queime?

W. Kaikeh almatjeh.

§. 13. Mannes ton kaikit almatjit
queimen Kottjoh?

W. Alta maddost mije kaikeh lepe pä:
tam.

§. 14. Mi le Eagen åiwe-pette?

W. Ton kalkah etset Herrab Sub:
melabt kaik waimostat, kaik siålost, kaik
mjålest, ja kaik famostat, ja ton kalkah
etset queimabt nau ko etjebt.

1 Bu-§. 15. Adnakus almats loppeb åtja
da. Submelit adnet, såitit, saiwait ja
passit?

W. S adne.

§. 16. Kåssne le tat wadnotum?

W. Wuostes budasne.

§. 17. Mait Submel mijest wainota
wuostes budasne?

W. Etfet Submeleb kaiti pajel, paltet
so, ja piejet so nala kait jakkob ja torwob.

§. 18. Mäddakus almats, kosse son² Su-
tossjen adna Submelen nammab, da.
karrota ja wuordno, näida-
stalla, kelestä ja petta?

W. Mädda mubbe budan wuost.

§. 19. Mab Submel kottjo mubbe bu-
dasne?

W. Ejomotet Submelen nammab kai-
ten hetesne, rokkolet, kitet ja mainot.

§. 20. Mi le Submelen namma?

W. Ets Submel aiten ailes pakoinis
ja Submelats pargoinis.

§. 21. Lekus suddo, kasse almats oai³ Su-
lesta Wuoigenastem-peiweb? da.

W. Le tat suddo kolmad budan wuost.

§. 22. Kotte jus Submelen teudnob
mangaspieja ja Submelen pakon
jardnomeb tossjen adna?

W. Suddo tat ai le tanka budan wuost.

§. 23. Mait Submel kottjo kolmad bu-
dasne?

W. Wuoigenastem-peiweb ailesen ad-
net.

§. 24. Kutte peiwe le wuoigenastem-
peiwe?

W. Sodnopeiwe.

§. 25. Leikus tollin naute?

W. I lam. Ame Testamentesne lei la-
wodaga wuognestem-peive.

§. 26. Kässe mol sui?

W. Kässe Christus jabmemest pajani.

§. 27. Adtjokus almats maiteke par-
goit takkat sädno-peiwen?

W. I ädtjo, jus stuora njäda i le.

§. 28. Kotte jus njäda le?

W. Die son ädtjo wuoksab räggest pa-
jastefet.

4 W. §. 29. Adtjokus almats attjebš ja ed-
neš toššjen adnet, heitet, was-
šjotet ja mărădattet?

W. I ädtjo.

§. 30. Käsne taggar pargoh läh wad-
notum?

W. Neljad budasne.

§. 31. Mab Submel kottjo neljad bu-
dasne?

W. Attjeb ja edneš kudnesne adnet,
teudnot, kuldelet, etset ja adnet tjalmi auten.

§. 32. Käit Submel tasne attjen ja
ednen kottjo?

W. Attjeb ja edneš, wuoppab ja wuodneš,
äwalatjit ja äppetejit, išedit ja emetit, ja
kalkit almatjit, juffo mižen pajel läh piejetum.

§. 33. Kalkakus almats jäkatet at-
tjebš ja ednešš kalkisne?

W. Kalka jäkatet puore quonloi: paha
pelai i kalka jäkatet.

§. 34. Kalkafus kierdet, jus attje ja edne le karras?

W. Werti kierdet.

⁵⁸§. 35. Kutte budasne le kaddem wadnotum?

W. Witaden.

§. 36. Kotte kaddem sjadda?

W. Kåse almats kadda etjebš jälli queimebš.

§. 37. Kåddakus tat almats, kutte äd-
na porremest ja jukkemest jälli wä-
ralden toffjes morrahemest änetä
etjas jälli queimes häggab?

W. Le ai tat kaddem tanka budasne
wadnotum.

§. 38. Kotte jus almats queimebš mä-
radatta, suina ritela ja pälka,
jälli waimoina wassjota?

W. Takka tat ai subdob witad budan
wuost.

§. 39. Måddakus äiwalats, kasse son
kadda pahatakkejit?

W. J mädde. Jutte tat sjadda Subme-
len kottjomen melt.

§. 40. Mab Submel kottjo witad budasne?

W. Oneimen häggan ja warreswuotan
pic morrahab adnet, kait häggan hetesne
wekketet so ja alde pelest tjothot.

⁶⁸§. 41. Mab Submel wadnota kotad
budasne?

W. Horab talfet, orainest wiesot ja
hället, ritelet ja tårot kalats queiminas.

§. 42. Mab Submel tanka budasne kottjo?

W. Raineslaka wiesot, hälet ja ušjotet,
juogo le waldom-almats, juogo waldof.

7
Wu:
da. §. 43. Takkakus tat suddob, kutte suo-
lata?

W. Takka.

§. 44. Käsne let tat suddo wadnotum?

W. Kietjad budasne.

§. 45. Kotte suolatem sjadda?

W. Käse almats queimes tawerit suol-
let eritwalda, kaggitis palkab piettot, wiä-
rob ja skatteb nady älwalatjita, j. w. t.

§. 46. Mab Submel rauka kietjad bu-
dasne?

W. Wekketet wai queime ämis aitareu
orrolu, ädtjoli ja adnali mait beri.

8
Wu:
da. §. 47. Kotte almats mädda kaktfad
budan wuost?

W. Käse son weret wittenasta, padna-
talla, ja keles sakait puokta queimes nala.

§. 48. Mait Submel kottjo kaktfad bu-
dasne?

W. Queimen ja alde pargoi pir sad-
nab hälet ja puoktet kaitisue.

9
Wu:
da. §. 49. Pekus almatji loppe queimes
käteb wainotet?

W. S le loppe, walla wadnotum akt-
fad budasne.

§. 50. Mab Submel mijest rawi akt-
fad budasne?

W. Queimai alde käteb ja ämit wai-
most ja pargost udnotet ja ätset.

§. 51. Mait pargoit Submel wad ¹⁰ nota lokkad budasne? ²¹¹ da.

W. Kait halitemeb ja lustob queimen nisuni, teggiti, äloi jälli taweriti.

§. 52. Mab son tasne mijest wai-
nota?

W. Tab fuonos waimon ustob jametet, ainas märrätet, wai queimen nisu ja teudnareh orrolin ja widuosa melt wiesolin.

§. 53. Mattakus almats suddob taffet paha jurtafin?

W. Juope son matta, ja mädä Submelen budai wuost aitalaka usjolmin, palkoin ja pargoin.

§. 54. Mait Submel jatta taiti, kutte adneteh lagab?

W. Armobs son iatta palkan, ja kaitit puorit puolwest puolwai.

§. 55. Maina son aita tait, kutteh lagang wuoste mäddeh?

W. Haddotet son sita aikafats ja eken straffin.

§. 56. Mattakus almats lagab ällast taffet?

W. J son matte älletet, ifka mai son beri tasa wigget.

§. 57. Kutte le älletam lagab?

W. Submelen aina pardue JEsus Christus.

§. 58. Kotte mi je äsalatjen sjaddebe alde ällast taffemest?

W. Sjadda tat jakkon patti.

Takkalwasen Artikeleh.

§. 1. Kalle läh Takkalwasen Artikeleh?

W. Kolma.

§. 2. Man pira tat wuostes le?

W. Submelen Attjen pir ja sjudnetemen pir.

§. 3. Man pira tat mubbe?

W. Submelen pardnen ja alde lähnestemen pir.

§. 4. Man pira tat kolmad?

W. Tan Niles Wuogenen ja ailestemen pir.

§. 5. Aktokus Attje le wäraldab sjudnetam?

W. Akten pardnin ja tan Niles Wuogenin Attje le sjudnetam kaikait.

§. 6. Mastte Submel kait ämit sjudneti?

W. 3 masteken.

§. 7. Kalle peiwi Submel kaitit sjudneti?

W. Kotta peiwi: ja kietjad peiwen Submel sjudnetemen pargost wuoignasti.

§. 8. Kutten peiwen Submel almatjeb sjudneti?

W. Kotaden.

§. 9. Mi lei namma wuostes almatjen?

W. Adam.

§. 10. Mastte Submel sjudneti so?

W. Abnamen mäiwest.

- §. 11. Kotte son sjaddi wiesojen?
 W. Submel alde niunai alt wiesoi
 wuoganeb sšapofi.
- §. 12. Kalle pekkist almats lei?
 W. Duekktet: rubmahast ja šälöšt.
- §. 13. Mi lei wuostes uisunen namm?
 W. Ewa.
- §. 14. Maste Submel šjudneti so?
 W. Alman ertektaktest.
- §. 15. Kässä Submel almatjeb piejai?
 W. Lusto-gardai Edeni.
- §. 16. Emekus almats suddolats lei?
 W. Š lam. Submel šjudneti so etjes
 muoton melt.
- §. 17. Man šisne tjođtjoi Submelen
 muoto?
 W. Alles aileswuotesne ja rektesšärdog-
 wuotesne.
- §. 18. Kässe son pahan ja suddoka-
 sen šjaddi?
 W. Kässe suddot kattjei.
- §. 19. Kotte souk attjei suddoi?
 W. Šo son porai täbdemen nuorast
 Submelen kottjomen wuost.
- §. 20. Kutte petti almatjeb tate šjad-
 dost porratjet?
 W. Perkel kärmasen pakti.
- §. 21. Mafa almats taan aššje tiet
 wikkalatjen šjaddi?
 W. Tasa, atte son jabmet werti, häjon
 šjaddi ja päti perkelen famon wuollai.

§. 22. Pähko wel järmalats creatureh
sjudnetum, ko almatš?

W. Päh Angeleh.

§. 23. Kalle slajest läh ängeleh?

W. Duettet: puore ja paha.

§. 24. Pekus perkel pahan algosne
sjudnetum?

W. I lam paha algosne.

§. 25. Kotte son pahan sjaddi?

W. Käße son suorastalli Submelen wuost,
ja sadneswuotast kattjei, die son ja alde
äbbä fuowa Submelest palkestuwi.

§. 26. Mi le tai puore ängeli widno?

W. Submeleb kitet, alde kottjomit takket ja
puore almatjit teudnot.

§. 27. Mi pargo le tai paha ängeli?

W. Pahab takket, almatjit pettet, ja tait
suonosit tälwot ekewen tälläi.

§. 28. Mattakus almatš etjes famost
piäset perkelen Herrawäldest?

W. I matte.

§. 29. Kutte le adnam morrahab läd-
nestet mijeb, perkelen famost?

W. Submel, jukko pajasadneta märräta
ja warjela mijeb son, le ai pardnebs ulkos-
waddam miji lädnestemen.

§. 30. Mastes Submel takka miji nau
ädna puorit?

W. Tjälga armost ja attjelats puore-
wuotast.

§. 31. Mait mi je beribe Zubmeli kait
alde puoretakkomi autesi?

W. Kitet ja mainot so, teudnot ja karodet.

§. 32. Kotte mi je mattebe puoremustli-
kot sunji?

W. Ko mi je täbdesteb ja tuostoteb alde
pardneb Jesus Christuseb etjane lähne-
stejen ja salogtakkejen.

§. 33. Mi älmait le Jesus Kristus? Mub-

W. Sadnes Zubmel ja sadnes almats. be ar-
tifel.

§. 34. Maste ton tietah, atte son le
sadnes Zubmel?

W. Taste, atte son le attjest räгатum
ikkalats aikesi.

§. 35. Maste ton tietah, atte son le sad-
nes almats?

W. Taste, atte son le aikesne räгатum
neita Mariast.

§. 36. Mab märki namma Jesus?

W. Akt lähnestejeb.

§. 37. Mab märki namma Kristus?

W. Akt wuoitetum.

§. 38. Mai na son le wuoitetum?

W. Tan Ailes Wuoigenin ja famoin.

§. 39. Masan son le wuoitetum?

W. Prophetan, pajemus Prästan ja Ko-
nogasen.

§. 40. Mantiät Son Prophetan kot-
tjotuwa?

W. Tantiät, atte son le kulatam Zub-
meleu wiljoh mijen salogwuotan pir.

§. 41. Mautiet son pajemus prästan
kottjotuwa?

W. Jutte son le jabmemi mannam mijen
tiet ja rokkola anje wel Submeleb mijen autest.

§. 42. Mannes son konogasen kottjo-
tuwa?

W. Son tärjota kaikit almesne ja äb-
namen nalu, ferranes ailes tjoggolwasebs.

§. 43. Mannes son wuolleti etjeb?

W. Wai kalki pajetet mijeb wuolletes
almatjit.

§. 44. Mi lokkutuwa alde wuolla-
nema?

W. Alde teudnaren wuote käse sakkani,
rägati, häjon sjaddi, pinastuwi ja jami.

§. 45. Käste son le sakkanom?

W. Tate ailes Wuogienest.

§. 46. Käste son le rägatum?

W. Neita Mariast.

§. 47. Masne son häjon sjaddi?

W. Tan sisne, atte son neureslakan wiesoi,
tolwotowi Wäraldest ja kättjelowi perfelest.

§. 48. Takkaihus Christus käset sub-
dob?

W. I lam suddob takkam käset.

§. 49. Maggar alde wiesomslaje lei?

W. Niwe raines, ailes ja suddotebme.

§. 50. Mannes nau?

W. Wai mainetis wiesominas ällast
takkali Submelen lagab mijen sajesne, ja
taina waddali miji ailes wiesomen äles
exempeleb.

§ 51. Kässe mattebe Christusen ailes wiesomē exempelē adnet?

W. Kāse miše wiggebe wiesot nau ko son wiesoi.

§ 52. Mantiēti Christus pinostowi ja jami?

W. Mijēn tiēti ja mijēn sūddoi ttēti.

§ 53. Jamikus Chrestnsen Submelwuot?

W. J; walla koros alde ālmawuot.

§ 54. Kotte Christus le etjēbs paijetam?

W. ko son wast elegāti, helweti luitadi, jabmemest pajiani, almai wuolgi ja atjēs rektēs kätan nala tjoffēdi.

§ 55. Mannes son helweti luitadi?

W. Bai widnaren etjembs wuofedattali jabmēmen, pärkelen ja helweten pajiel.

§ 56. Man kukke son wiesoi wuoidnoslaka ādnamen nalu pajastjōdtjelemes mangel?

W. Relielokke peiwe: die son almai wuolgi.

§ 57. Kāsne son talle orro?

W. Tjoffaha attjēs rektēs-kätan nalu Submelats wuofesne ja kudesne.

§ 58. Itus ai ādnamen nalu orro?

W. Orro särten sajesne, ifka wuoidnoteslaka.

§ 59. Kāsse son wuoidnoslaka lalta ruoptot pätet almest?

W. Tan mangemms peiwen.

§. 60. Mi pargoit sunji talloi sjadda?

W. duobmet wiesojit ja jabmekit, ja fä-
ra käseki palkab waddet alde pargoit mete.

§. 61. Kotte son duobmet matta tait
jabmekit?

W. Käse son tait tjodtjalbatta ädna-
mest, die sije kalkeh wiesojen sjaddet ja
tjaggot alde duobmostolen auli.

§. 62. Maggar palkab son waddet
kalka tait puor almätjita?

W. Ekewen awob Jubmelen ludne.

§. 63. Mab straffeb son tait fuono-
siti kalka waddet?

W. Jkalats pinob ja waiweb pärkeli
ludne.

§. 64. Nokkaus kässef puore almatji
awo Jubmelen rikesne?

W. J tat nokka käsef.

§. 65. Nokkakus kässef tai paha al-
matji pino helwetesne?

W. J tat nokka.

§. 66. Tietakus attete almats duob-
mopeiweb?

W. J tieto duobmobeiwe kästeken.

§. 67. Patsakus siälo aimon, kässe al-
mats jabma?

W. Patsa, ja talla tokko wuolga, kä-
sne tat ikkat kalka orrot.

§. 68. Kässe rubma ja siälo kalkeba
wast päätet akti?

W. Tanka duobmopeiwen.

§. 69. Kotte mi je mattalime kitet Sub-
melen pardneb alde deuras lādne-
stemen autest?

W. Kāše mi je jakkon pakti siaddebe alde
āmen, orrobe, ja wiesobe so wuolen alde
rifesne, ja teudnāheb sā ekewen rektesfār-
dogwuotasne, maineteswuotasne ja salog-
wuotasne.

§. 70. Kutte ailesta mi je b Jesus Chri-
stusen jakkoi? 3. 2. 2.
tiket.

W. Tat Ailes Wuoi genes.

§. 71. Maj reitoi pakti?

W. Submelen pakon ja Sacramenti pakti.

§. 72. Mi le Submelen pako?

W. Mab son tollin hālai ailes teud-
naris pakti.

§. 73. Kāi pakti Submel pakobs kolati
ābme Testamentesne?

W. Mosen ja Propheetai pakti.

§. 74. Kāi pakti āddā Testamentesne?

W. Ewangelijiti ja Apostoli pakti.

§. 75. Kāita le tal kottjotum Subme-
len pakob sardnot?

W. Submelen pakon teudnariti, kutteh
kalteh Submelen kyrkon ja tšāggolwasen
auten tšodtjot.

§. 76. Kāsne le Submelen kyrko ja tat
ailefi sebrewuot?

W. Fārta sajesne, kāsne Submelen pa-
ko rainešitt sardnotowa ja Sacramenteh
rekteslaka adnetoweh.

§. 77. Kutteh läh Submelen kyrkon ja tjäggolwasen rektes lattaseh?

W. Kaitteh sadnes Cristegaseh.

§. 78. Käit ton sadnes Christigasen kottjoh?

W. Käjit tait, kutteh läh pätam Christusen lusa ja tiwom tan Niles Wuoi-
genen laidemeb salogwuoti.

§. 79. Kotte tat Niles Wuoi-
genes lajda mijeb salogwuoti?

W. Käse son kottjo, tjägga, pajas-
tjouka. ailesta ja jalkosne adneta fitta nok-
femi.

§. 80. Man sisne tat salogwuot tjod-
tjo, masas sadnes Christega-
seh naute laidetoweh?

W. Submelen armosne ja äppeswuot-
tasne tane wiesomen, ja ekewen elemes-
ne jabmemen mangel.

§. 81. Kotte sadnes Christegaseh mat-
teh ulkotet äppeswuotabsa ja wäna-
keswuotabsa Submelin?

W. Tab sije matteh wuofetet rokkol-
wasen pakti.

3.

Herran Rokkolwas

§. 1. Kä le äppetam tait Christega-
sit rekteslata rokkolet?

W. Jesus Kristus.

§. 2. Käs mijs kalteb rokkolet?

W. Submeleb almen attjame.

§. 3. Mannes mijs Submeleb attjen kottjobe?

W. Tutte son morrahab adna mijen pir, nau ko attje manais pir.

§. 4. Mai pira mijs rokkoleb?

W. Kaiki tai pir, maite mijen siälo ja rubma tarbaha.

§. 5. Maite mijen siälo tarbaha?

W. Jakkob, tärwob, suddoi andagas luitemeb, kiedieswuotab, ja wel taggarit.

§. 6. Maite rubma tarbaha?

W. Piäbmob, piktasit, warreswuotab, rauheh, puore wänakit, puore talteb, j. w. t.

§. 7. Adtjokus almats tab, mab son Submelest adno?

W. Adtjo, jus rekteslaka rokkola taggari pir. mah Submeli kudnen ja allasas puoren sjätteh.

§. 8. Kelleh läh rokkolwasen pekkeh?

W. Kietja.

§. 9. Tutte le tat wnostes rokkolwas? 1 Rok-
fol-
was.

W. Ailesen sjaddus to namm.

§. 10. Kässe Submelen namma sjad-
da mijen ludne ailesen?

W. Käße mijs täbdeb Submeleb ja wiesob alde pakoi melt.

§. 11. Tutte le mubbe rokkolwas?

W. Pätus to rik.

2 Rok-
fol-
was.

§. 12. Kallelakasats le Submelen rife?

W. Kolmlakasats: Armon ja famon rife taane ädnamen nahn, ja kudnen rife almesne.

§. 13. Kotte Submelen rife päta mijen fäit?

W. Käse mije jakkoina tuostobe alde armon rifeb, die mije ädtjobe jabmemen mangel tjagnet almen rikai.

³ Kät-§. 14. Kutte le kolmad rokkolwas?

Pol- was. W. Sjaddus to wiljo ko almesne, nau ai ädnamen nahn.

§. 15. Mi le Submelen wiljo?

W. atte jakkalime alde pakoit, wiesolime nau ko son kottjo, ja kierdalime mab son pieja mijen nala.

§. 16. Kä ajeta mijeb Submelen wiljon takkemest?

W. Pärkel, paha almatjeh ja mijen peistom ädtje ja warra.

⁴ Kät-§. 17. Mab mije Submelist anobe neljad rokkolwasen?

Pol- was W. Färta peiwen laiheb.

§. 18. Mi le färta peiwen laihe?

W. Kait äme, mi sjätta kroppen ja wiesomen tarbeswuoti.

§. 19. Mannes mije jätteb: wadde?

W. Jutte epe mije lä ansetam maitet, mutto Submel wadda armost ja puore wiljost.

§. 20. Mannes mi je jätteb: wadde miji?

W. Jutte mi je epe kalka koros rokkole etjame autest, walla ai queunen autest.

§. 21. Mannes mi je jätteb: wadde miji udne?

W. Jutte mi je färt peiwen kalteb rokkole.

§. 22. Adtjobkus rokkole ittats peiwen laipe pir?

W. Epe mi je kalka osjetteslaka adnet morrahab ittats peiwen pir.

§. 23. Man pira mi je rokkoleb witad rokkolwassesne?

W. Suddoi andagas luitemen pir.

⁵
Kok-
folw.

§. 24. Kalkakus atmats queimes mäddoit luit andagas?

W. Kalka. Utjalata etjes wuoste son rokkola.

§. 25. Kutte le kotad rokkolwas?

W. Alle sislaipe mijeb kättjlembai.

⁶
Kok-
folw.

§. 26. Kättjelakus Submel aktebken?

W. J paha quoulpi, walla puore pelai son kättjelemin nannosta mijen jakkob ja tärwob so nala.

§. 27. Kä le tat, kutte paha quouloi kättjeladda?

W. Pärkel paha almatji ja mijen sudokes ädtjen pakti.

§. 28. Kotte Submel ajeta alde kättjelemit?

W. Käße son adneta mijeb nannost jak-

kosne, die pärkel i matte miji stadab tafet.

7. §. 29. Kutte le kietjad rokkolwas?

W. Walla warjele mijeb pahast.

§. 30. Man pira mije taasne rokkoleb?

W. Zubmelen wekken ja warjelemen pir suddost, perkelest ja helwetest.

§. 31. Mannes mije jätteb: jutte tole rik, ja famo, ja härlogwuot?

W. Taina mije täbdesteb, atte Zubmel le mijen konogas, jukko matta ja sita weketet ja kullet mijen rokkolwast.

§. 32. Mäddakus tat, kutte wuorjai rokkola?

W. Mädda, ja le tat akt märk tasa, alte son le heitam Zubmeleb.

§. 33. Mi le raden, kässe almats le heitam Zubmeleb ja kattjam suddoi?

W. Son werti sadnes puoretemen pakti järgelät etjebš Zubmelen käik, jukko paktion ja Sacramenti pakti matta andagas luitet suddob.

4

Eat Niles kástatemen Sacrament.

§. 1. Mi le Sacrament?

W. Armon märk ja reitto, maina Zubmel fala miji armobs, ja mile alde armon pira nannostowebe.

§. 2. Kalle Idh Sacramenteh?

W. Quette; kastates ja Herran effe-
desmallas.

§. 3. Kå le sisapiejam kastateseh?

W. Jesus Kristus, kåse son raji teud-
narites åbbå wåralden yira kastatet kaikit
almatjit.

§. 4. Maina almats kastatuwa?

W. Siatsina, kutte wuoidno, ja tan
Ailes Wuoigenin, kutte i wuoidno.

§. 5. Maktes kastates le tarbes?

W. Tarbes le; jutte tal kutt i råga-
tua tjaifest ja wuoigenest, sodn i matte
Submelen rikai siispåtet.

§. 6. Maite miije ådtjoime kastetemin?

W. Submelen manain miije siaddime
ja suddoistame pasatowime.

§. 7. Masas leye kastatum?

W. Kristusen jabmemi.

§. 8. Mannes nau?

W. Wai mijen wuoras almats tiwna-
stuwuli, ja åddå almats pajaspåtali ja
wiesoli.

§. 9. Mab ton wuoras almatjen kottjoh?

W. Djakkob ja suddokes wiesomeb.

§. 10. Mab åddå almatjen?

W. Sadnes jakkob ja ailes wiesomeb.

§. 11. Påtehtus kaikih Submelen riki,
kutteh kastatuweh?

W. Påta tat, kutte iakka ja adneta
maite son kastetemesnè le jatam.

§. 12. Maitte mije kastatesne lepe
jatam?

W. Heitet pärkeleb alde pargoi kum,
ja nannost jakket Submelen nal.

§. 13. Mi sjadda, ius almatš täja ka-
states littobš?

W. Die son wast äddäsišt kattja ar-
most Submelen mären wuollai.

§. 14. Mattakus die tast äsalatjen
sjaddet Submelen armost?

W. Matta, Käše son sadnes puorete-
men patti suddobš täbdesta ja heita, ja
Submelest armob adno.

Suddo tobdestemen pir.

§. 1. Kalle läh sadnes puoretemen
pekkeh?

W. Quekte: suddo-sangertem ja jalko.

§. 2. Man mäddelakafats le suddo?

W. Quektelakafats: arbesuddo ja taf-
fosuddo.

§. 3. Mi le arbesuddo?

W. Almatjen fuonos natur ja waino-
kail habai.

§. 4. Käste mije lepe tah arben ädtiom?

W. Adamešt ja Ewast.

§. 5. Mi le takko-suddo?

W. Kail paha pargo, majna mäddeb
Submelen wuost ussiolmin, pakoin ja par-
goin.

§. 6. Kästes täbdo suddo?

W. Submelen lagast.

§. 7. Pekus tarbes suddoit täbdestet?

W. Ee.

§. 8. Kän auten almats kalka täbdestet suddoit?

W. Submelen auten ja Skallo-attjen auten.

§. 9. Mait suddoit almats kalka täbdestet Submelen auten.

W. Tait, kuttit son tieta, ja kuttit i tieta.

§. 10. Mait suddoit skallo-attjen auten?

W. Tait, kuttit son täbda, ja kutteh waimob waiweteh.

§. 11. Mattakus Skallo-attje andagas luitet suddoit?

W. Matta.

§. 12. Kä sunji tab famob le waddam.

W. Jesus Kristus, käse son waddi Apostoli pakti, äppatus-widnoi almenriken tjoutakit ja famob andagas luitet jälli adnetet suddoit.

§. 13. Kalle läh almenriken tjoutakeh?

W. Duekte: luitem tjoutak, ja tjadnemtjoutak.

§. 14. Pekus Skallo-attjai loppe suddob paijen adnet, mahalmats tjäkon so auten täbdesta?

W. J le loppe.

§. 15. Pekus juo nuokes, ko suddokes suddoites täbdesta?

W. J le tat nuokes.

§. 16. Mi sunji wel berri?

W. Atte son tait sangerta ja heita, ja naute ällast päta puore määli.

§. 17. Maina mije tuostot kalkeh sud-
doi andagas luitemeh?

W. Nannos jakkoina, kutte le reito mi-
jen pelest, maina Submelen armon ja sud-
doi andagas luitemeh allaseme takkeh.

§. 18. Mi le jakko?

W. Ait nannos tärwo Submelen ar-
mon nal, atte son pardnas tieti miä ar-
mofes orro.

§. 19. Adnakus tat almats sadnes jak-
koh, jukko wieso suddosne?

W. J ane. Tat sadnes jakko ja Sub-
melattes wiesom äpa siätte atken.

§. 20. Mi le jakkon sjaddo?

W. Kaik puore pargo.

§. 21. Man melt puore pargoh kalkeh
siättetuet?

W. Submelen lagen melt.

§. 22. Mattes Submeli likoh mien
puore pargoh?

W. Käse almats jakkosne wigga wie-
got Submelen situden melt, die alde par-
goh likoh Submeli.

§. 23. Mattakus almats etjestas tak-
ket puore pargoit?

W. J matte. Walla kässe son jakka,
ja Submeleb rokkola armon pir, die Sub-
mel mattetä ja wellketa.

§. 24. Maina miſe jalkome kalleb
nannofattet?

W. Herran ekkedesmallafin.

5.

Altaren Sacrament.

§. 1. Kutte le ſifapiejan Herran
ekkedesmallafab?

W. Jeſus Chriſtus.

§. 2. Käſſe?

W. Tan ijan, käſe ſon Judafeſt pettetowi.

§. 3. Maite miſe ädtjobe Herran ekke-
desmallafen?

W. Jeſufen Chriſtufen rubmahab lai-
pen wuolen, ja Jeſus Chriſtufen warrab
winen wuolen.

§. 4. Mannes manneb Herran ekke-
desmallafi?

W. Muitolafin adncman Jeſufen ke-
reswuotab, pinob jabmebeb.

§. 5. Maſas?

W. Jakkon nannofattemi ſuddoi an-
dagas luitemen pir.

§. 6. Pekus tarbes Herran ekkedes-
mallafi mannet?

W. Tarbes le, jutte Chriſtus kottjo,
ja mijen etjane ſalogwuot tab rauka.

§. 7. Mab ſalogwuotab ja mab aukeb
miſe taſte adneb?

W. Atte miſe uannofstowebe Subme-

len armon pir, ja tuostotebe Christuseb eke-
wen elemi.

- §. 8. Man taiwai mije mannet kal-
keb Herran ekkedes-mallasi?

W. Tan taiwai, ko wajmontäbdo tab-
wainota.

- §. 9. Esiitus maitet, jus jakkotes al-
mats tokko manna?

W. I lifi. Son pärra ja jukka allasas
duobmob.

- §. 10. Pekus tat wärdokes quosse, kut-
te wieso queimen wassjesne jälli
ätja mjälänäkto suddoisne?

W. I le, jutte so ludne i le sadnes jakko.

- §. 11. Pekus tat wärdokes, juko pär-
rät orro ja ulkoldest etjebš wuo-
kasen wuofeta?

W. Ee, jus sodn ai sišnelest puorest le karwes.

- §. 12. Kotte jus alde waimo i le puo-
rest reitetum?

W. Die alde ulkoldes wuofe akt wil-
pawuot ja härwastallem le.

- §. 13. Kotte die almats etjebš tafa
kalka rekteslaka reitet?

W. Käße son sangerta suddoites, jak-
ka nannost Christusen naln, heita anteb
suddoit, ja tjagna äddä wiesomi, die son
wärdokes quofen šadda tan ailes allakes
mallasi.

Alta Submelt kito ja kudne.

Januarius. jälli Ubbā mano.	Februarius. jälli Ruowa mano.
1 a Kattfad peiwe.	1 d weret
2 b waddus	2 e Kintal peiwe.
3 c Submel	3 f takkat
4 d puore	4 g maineke
5 e jakob.	5 a tasoin
6 f Loppats peiw.	6 b gälli
7 g kutte	7 c pargoin.
8 a tan	8 d Talwe quoutel.
9 b podden	9 e Die
10 c etjebš	10 f alde
11 d reita	11 g peiweh
12 e talwatesi	12 a suottafen
13 f wuolget,	13 b sjaddeh,
14 g kāsne	14 c ja
15 a son	15 d lykkob
16 b skattit	16 e tat
17 c maksā,	17 f kalka
18 d wuobda	18 g kaudnet
19 e ja	19 a kaitisne,
20 f āsta	20 b mait
21 g mi	21 c alga
22 a taan	22 d ja
23 b wiesomi	23 e takka.
24 c tarbes,	24 f Mathias.
25 d Pawal peiw.	25 g raines
26 e kattus	26 a waimo
27 f puorest,	27 b suoramus
28 g abmames	28 c tawer.
29 a aktebten	
30 b pettet	
31 c jälli	

Martins jälli Njuktja.	April jälli Wnoraktis.	
1 die	1 g peiwe-	1 b
2 e muottat	2 a pakafest	2 c
3 f taan	3 b peulagäteh,	3 d
4 g palin	4 c die	4 e
5 a kassan	5 d tat	5 f
6 b sjadba	6 e äska	6 g
7 c käse	7 f tuoddarita	7 a
8 d peiwe jaijal'	8 g ädtjo	8 b
9 e akka kulle.	9 a jättet,	9 c
10 f Die	10 b wai	10 d
11 g quottom	11 c toff	11 e
12 a neuro	12 d piäfsali	12 f
13 b pätsöh	13 e kefe-ija	13 g
14 c lasjöy,	14 f pali	14 a
15 d herkeh	15 g astof.	15 b
16 e liwoh,	16 a Wuondi	16 c
17 f melke	17 b almats	17 d
18 g nokka	18 c ja	18 e
19 a ja	19 d kutteh	19 f
20 b wuofia.	20 e quole-	20 g
21 c Jus	21 f penton	21 a
22 d Sabme	22 g läh	22 b
23 e die	23 a harjanom,	23 c
24 f mangel	24 b reitus	24 d
25 g Marie peiw.	25 c tal	25 e
26 a tjalsan	26 d die	26 f
27 b ädtjo	27 e watnast,	27 g
28 c sirtet	28 f werbmit	28 a
29 d wariti,	29 g ja	26 b
30 e kāsne	30 a nuottit.	30 c
31 f tjoktah		31 d

Majus	Junius
jälli	jälli
Morbmies.	Netse.
1 b Phil. Jak. p.	1 e jafe
2 c die	2 f Samiti
3 d aife	3 g fiadda,
4 e pãta	4 a fo
5 f rekta,	5 b meseh
6 g fo	6 c wiesoh
7 a almats	7 d ja
8 b wiesot	8 e älotalleh
9 c matta,	9 f puorest.
10 d kutte	10 g Rukkemus peiwe.
11 e wißja	11 a le
12 f parget,	12 b Eskila
13 g kofikkenes	13 c palin.
14 a pãta.	14 d Die
15 b Jaureh	15 e tjuoikah
16 c ja	16 f tjäggoh
17 d joffah	17 g ja
18 e Grika	18 a pãtsoit
19 f palin	19 b wnojeteh
20 g suddeh	20 c sitaiti.
21 a quele	21 d Die
22 b wankogãta	22 e melke
23 c ällö.	23 f wanko
24 d Tjatsse-	24 g Mitsammar p.
25 e läddeh	25 a ja
26 f tjäggoh.	26 b wuostah
27 g All:oh	27 c Sami
28 a läh	28 d piãbmon.
26 b mesit	29 e Petaren
30 c queddã.	30 f paße.
31 d Buore	

Julius jälli Eniltja,		Augustus jälli Wärke.	
1	g ja	1	c warras
2	a Mar. äppam p.	2	d läddit
3	b tjatse	3	e piwtet:
4	c läddeh	4	f akka kait
5	d ädtjoh	5	g mi
6	e labmen.	6	a almatji
7	f Talo-	7	b sjadda
8	g almats	8	c wiesom
9	a suinit	9	d naren.
10	b takka	10	e Lauras
11	c kefe-quotel.	11	f pali
12	d Mieska	12	g pilsah
13	e mano	13	a tjäggoh.
14	f alga.	14	b Me
15	g Murie	15	c kuit
16	a karwes	16	d mesit
17	b njalkof	17	e njuowa
18	c pärrat	18	f pilsa
19	d Wuokkerah	19	g tieti.
20	e almatjit	20	a käße
21	f pärreh	21	b talke
22	g ja	22	c tjäskü,
23	a pätsoit	23	d ja
24	b harmat.	24	e Bartil peiwe
25	c Jakob.	25	f pali
26	d Reite	26	g nuora
27	e sademit,	27	a lastit
28	f die	28	b luita,
29	g Wuollis peiw.	29	c die
30	a mangel	30	d ädnam
31	b ädtjoh	11	e sjuttiogäta.

September
jälli
Kafas.

- 1 f i tast
- 2 g almats
- 3 a muorates
- 4 b paihin
- 5 c bergi,
- 6 d muttu
- 7 e sirta
- 8 f tuoddarist
- 9 g talloi
- 10 a fo
- 11 b peiwe ja ija
- 12 c aktal kuffe,
- 13 d wai
- 14 e tjäro-
- 15 f fetjiti
- 16 g piäfsali
- 17 a ja
- 18 b wuonde-
- 19 c ädnamita,
- 20 d käsne
- 21 e Matheus p.
- 22 f pali
- 23 g sarwait
- 24 a njuowa,
- 25 b autel
- 26 c fo
- 27 d kälfeh.
- 28 e Talle
- 29 f Mikkal peiwe
- 30 g pali

Oktober
jälli
Kälfo.

- 1 a jaureh
- 2 b kälneh
- 3 c ja
- 4 d äd nemeh.
- 5 e Muottet
- 5 f sjadda,
- 7 g wai
- 8 a säpfsolin
- 9 b pätsob,
- 10 c ja
- 11 d almats
- 12 e astali
- 13 f talweija
- 14 g pali
- 15 a nuottit
- 16 b keset
- 17 c kälman
- 18 d jaurin.
- 19 e jus tal
- 20 f njatso
- 21 g sjadda,
- 22 a die mai
- 23 b talfe
- 24 c puoran,
- 25 d muttu
- 26 e neuro
- 27 f quottom.
- 28 g Simon Jud.
- 29 a die
- 30 b vuolge
- 31 c mäfsoi.

November jälli Pasates mano.	December jälli Jonla-mano.
1 d R ailesi peiw.	1 f Die
2 e äppa	2 g tjuoika
3 f die	3 a stalpit
4 g äska	4 b ja
5 a wisjallet	5 c kädde,
6 b kildarit,	6 d abmanisa
7 c reite	7 e äloit
8 d juokfait	8 f peistet
9 e ja	9 g taai
10 f pjesoit,	10 a änemus peiwi.
11 g wat	11 b kulkes
12 a ädtjolith	12 e almats
13 b nautit,	13 d restus
14 c läddit,	14 e tal
15 d fedkit	15 f nestit,
16 e ja	16 g maina
17 f repit.	17 a wiesoli
18 g die	18 b päteje
19 a nifu-	19 c stuora
20 b almats	20 d pasi.
21 c kistait	21 e Thomas.
22 d káro,	22 f Wuolqus
23 e nutekit	23 g die
24 f ja	24 a fyrkoi.
25 g moddait,	25 b Jonla peiwe.
26 a maina	26 c 2. peiwe.
27 b piwa	27 d Johann. peiw.
28 c käte-	28 e 4. peiw.
29 d fuolke.	29 f kite Herrab
30 e Andreas.	30 g kait mi
	31 a wieso.

222 n
 288 e
 47 an
 3 an
 162 mit
 80 ob
 276 de
 181 up
 176 bul
 170 for
 428 for
 46 nu
 245 nu
 61 nu
 214 nu
 153 nu
 251 nu
 102 nu
 257 nu
 39 nu
 206 nu
 254 nu
 45 nu
 355 nu
 281 nu
 401 nu
 160 nu
 321 nu
 326 nu
 277 nu
 284 nu
 464 nu
 328 nu
 184 nu
 285 nu
 286 nu
 287 nu
 288 nu
 289 nu
 290 nu
 291 nu
 292 nu
 293 nu
 294 nu
 295 nu
 296 nu
 297 nu
 298 nu
 299 nu
 300 nu
 301 nu
 302 nu
 303 nu
 304 nu
 305 nu
 306 nu
 307 nu
 308 nu
 309 nu
 310 nu
 311 nu
 312 nu
 313 nu
 314 nu
 315 nu
 316 nu
 317 nu
 318 nu
 319 nu
 320 nu
 321 nu
 322 nu
 323 nu
 324 nu
 325 nu
 326 nu
 327 nu
 328 nu
 329 nu
 330 nu
 331 nu
 332 nu
 333 nu
 334 nu
 335 nu
 336 nu
 337 nu
 338 nu
 339 nu
 340 nu
 341 nu
 342 nu
 343 nu
 344 nu
 345 nu
 346 nu
 347 nu
 348 nu
 349 nu
 350 nu
 351 nu
 352 nu
 353 nu
 354 nu
 355 nu
 356 nu
 357 nu
 358 nu
 359 nu
 360 nu
 361 nu
 362 nu
 363 nu
 364 nu
 365 nu
 366 nu
 367 nu
 368 nu
 369 nu
 370 nu
 371 nu
 372 nu
 373 nu
 374 nu
 375 nu
 376 nu
 377 nu
 378 nu
 379 nu
 380 nu
 381 nu
 382 nu
 383 nu
 384 nu
 385 nu
 386 nu
 387 nu
 388 nu
 389 nu
 390 nu
 391 nu
 392 nu
 393 nu
 394 nu
 395 nu
 396 nu
 397 nu
 398 nu
 399 nu
 400 nu